

Prudența, cuvântul de ordine în banci. Se discută strategii prin raportare la noul context, iar acționarii bancilor cer explicații conducerilor executive. Și clienții împrumutați sunt preocupați de efectul noilor taxe



Schimbările legislative operate în ultimul timp la nivel național influențează în mod direct planurile de afaceri ale instituțiilor bancare prezente pe piața din România. Controversata OUG 114, adoptată la finalul anului trecut de Guvernul PSD-ALDE, reprezintă unul dintre motivele pentru care o întreaga economie stă în așteptare. Proiectele de dezvoltare pe 2019 depind de hotărârile pe care statul le va lua sau nu în perioada următoare. Deja efectele negative ale incoerenței legislative și ale modificărilor fiscale neașteptate sunt evidente, euro depășind pragul psihologic de 4,7 lei. Întreg mediul de afaceri avertizează că, dacă se va continua în același ritm, riscurile de creștere a dezechilibrelor macro-economice sunt majore.

BizLawyer a discutat cu reprezentanții unor repute firme de avocați care au în portofoliul de clienți instituții bancare și cu legal manageri ai bancilor și va consemna, în zilele următoare, opiniile acestora. Astăzi publicăm prima parte din această serie, încercând să surprindem tensiunea creată de noile prevederi legislative.

Taxa pe activele bancare, prezentată de actuala putere politică drept o taxă pe lăcomie, are efectul gazului turnat pe un foc ce mocnește de ceva timp în mediul de afaceri din România. Lovitura grea primită de instituțiile bancare va influența direct întreaga economie, iar “nota de plată” va trebui să fie achitată de românul de rând.

“Este clar că aceste măsuri, introduse fără consultare prealabilă cu mediul de afaceri și fără o analiză de impact, au zdruncinat semnificativ încrederea investitorilor în economie. Acționarii bancilor, pe bună dreptate, cer conducerilor executive explicații privind modul în care instituția financiară va suporta aceste costuri suplimentare, uneori mai mari decât profitul anual realizat. Este o situație nemăiîntâlnită și care a generat deja reacții din partea câtorva instituții care au anunțat că vor opri investițiile și chiar vor fi nevoite să facă disponibilizări”, atrage atenția [Alexandra Smedoiu](#), Partener **Deloitte Tax**.

Semnălele venite din piață conduc la ideea că toată lumea este în așteptare, iar companiile sunt prudente și manifestă interes chiar în avans pentru impactul potențialelor noutăți legislative. “Este evident că OUG 114/2018 nu avea cum să fie ignorată și că deciziile de business vor fi luate și în considerarea acestei modificări. Așadar, în momentul de față va putem spune doar că se discută strategii prin raportare la noul context și nu excludem chiar restrângerea activității unor instituții de credit care activează în prezent pe piața din România”, a explicat pentru BizLawyer [Monia Dobrescu](#), Partener **Mușat & Asociații** și coordonator al ariei de practică Banking & Finance.

Florentin Ispas, managerul departamentului juridic din cadrul **Grupului TBI**, ne-a declarat că, în acest moment, principalele preocupări ale liderilor TBI sunt în direcția simulării tuturor scenariilor posibile pentru aplicarea OUG 114/2018. “Lipsa unor norme metodologice de aplicare a prevederilor noii ordonanțe care să clarifice cel puțin o

parte din multe aspecte necunoscute, ne determina la prudența și luarea în considerare a tuturor variantelor posibile de aplicare”, menționează juristul.

Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.

De la extaz la agonie

Chiar dacă România a fost, în 2018, una din economiile performante din Uniunea Europeană, cu o majorare estimată a PIB real de 4% an/an, analiștii avertizează că schimbările fiscale adoptate la finalul anului trecut afectează serios potențialul de creștere. "Creșterea economică a României se află pe un trend descendent pentru anul 2019, comparativ cu 2018, chiar și înainte de adoptarea Ordonanței de Urgență (OUG) 114/2018 la sfârșitul lunii decembrie, care ne-a forțat să ne reevaluăm așteptările. Pe de o parte, suntem de părere că decelerarea economică ar putea deveni mai pronunțată, dar, pe de altă parte, lipsa studiilor de impact pentru măsurile introduse împiedică previziuni mai precise. Totuși, credem că măsurile introduse pot avea efecte grave și ample, inclusiv asupra pieței de capital", a declarat recent *Johan Meyer*, manager de portofoliu al Fondului Proprietatea și CEO al Franklin Templeton Investments Sucursala București.

Managerul Fondului Proprietatea a atras atenția că prin introducerea taxei pe activele bancare „România, în mod inexplicabil, își face rău sînsi, dar și propriilor cetățeni, cei care vor fi nevoiți, în final, să achite nota de plată”.

Toate semnalele venite din piața îl determină pe reprezentantul Fondului Proprietatea să afirme că în acest an consumul va încetini, iar ratele de dobândă vor crește, pentru păstrarea sub control a inflației, pe care o estimează la 3-4%.

Și clienții bancilor sunt preocupați de efectele noilor taxe

În contextul actual, 2019 se conturează ca fiind un an foarte greu pentru sistemul bancar de la noi din țară, instituțiile financiare pregătindu-se deja să facă ajustări serioase pentru a face față provocărilor pe care le întâmpină.

[Adrian Catalin Bulboacă](#), Managing Partner al firmei **Bulboacă & Asociații SCA**, estimează că schimbările legislative operate pe finalul anului 2018 vor determina la nivelul instituțiilor financiare reduceri de personal, dar și reducerea portofoliului de credite nou acordate de bancile locale. De asemenea, va crește ponderea finanțării acordate de bancile mama, precum și a celor fără prezență în România. În plus, vom asista la apariția unor forme alternative de finanțare.

La ora actuală, instituțiile financiar bancare au pus proiectele noi în așteptare, până la clarificarea modului de aplicare a OUG 114/2018.

Și la nivelul clienților bancilor se simte o tensiune din ce în ce mai mare. “În partea clienților împrumutați se manifestă o preocupare deosebită că efectul noilor taxe se va rasfrânge și se va regăsi în costul finanțării. Ne-am

*intersectat cu un client, societate comerciala privata, ce ar fi aflat de la banca cu care lucreaza ca aceasta institutie financiara a estimat, deja, pe de o parte, o cifra globala de impact economic asupra profitabilitatii acesteia în 2019, pe de alta parte, ca aproximativ 65% din aceasta se preconiza a fi recuperata de la clienți”, nuanteaza **Adrian Catalin Bulboaca**.*

Se pot închide banci

De altfel, reprezentanții bancilor atrag atenția ca, dacă se va menține taxa pe activele bancilor în forma actuala, vom asista la pierderi dramatice în industrie.

“Asa cum arata ea în forma ei actuala, BRD ar trebui sa plateasca 600 de milioane de lei. Cu profitul de azi, vom continua sa fim profitabili, dar o pondere importanta a profitului nostru va fi platita în contul acestei taxe. Însa, în 2018, au fost elemente speciale care nu se vor mai regasi si în 2019. În 2018 am avut un profit foarte bun. Însa, nu ma uit doar la BRD sau la sectorul bancar. Ma uit ca doar foarte putine banci, dintre cele 35 din aceasta tara, vor ramâne profitabile daca aceasta taxa se va aplica în forma ei actuala. BRD este una dintre ele, dar discutam despre impactul acestei taxe în economie, în general”, a aratat *Francois Bloch*, CEO al BRD - Groupe Societe Generale.

Mai mult, șeful BRD spune ca toate calculele matematice conduc spre ideea ca aplicarea taxei pe activele bancare în forma actuala poate sa duca la închiderea unor banci. ”Cred ca este important sa-i convingem sa modifice, pentru ca nu poate sa ramâna aceasta forma. Sunt convins ca va trebui schimbata, pentru ca nu este sustenabila si nu poate dura prea mult. Din punct de vedere economic, sistemul bancar nu poate plati aceasta taxa”, a punctat *Francois Bloch*.

Intra pe www.in-houselegal.ro pentru a vedea opiniile unor profesioniști care ocupa poziții de top în companii importante, urmărește teme dezvoltate de avocați sau membri ai comunității in-house și propune subiecte. Suntem alături de tine!

Vulnerabilitățile din Europa de Est

Decizia Guvernului de la București de a introduce o taxa pe activele bancare a fost comentata și de analiștii internaționali, care susțin ca noua taxa ar trebui sa le reaminteasca bancilor straine prezente în Europa de Est cât de vulnerabile pot fi în aceasta regiune. Cu o singura exceptie, toate marile banci din România sunt detinute de grupuri mama din Austria, Franta, Italia sau Ungaria, care dupa câtiva ani dificili în urma crizei financiare mondiale, se bucura din nou de marje mai bune si ritmuri de crestere mai mari decât acasa.

Analistul Morgan Stanley, *Pasquale Diana*, este de parere ca, în conditiile în care sistemul bancar este în mare parte detinut de banci straine, o taxa pe banci este un instrument convenabil din punct de vedere politic pentru a transfera povara înaspririi fiscale de la actorii interni spre cei straini. “Cei care urmăresc evolutiile din Europa de Est ar trebui sa fie familiarizati cu acest model”, menționeaza expertul trimitere la faptul ca și alte state din fostul bloc comunist au impus bancilor straine astfel de taxe.

Și în Ungaria, Slovacia si Polonia, bancile straine care s-au impus pe piața trebuie sa faca fața unor astfel de taxe.

Mai mult, în Ungaria, instituțiile financiare, trebuie sa suporte costurile rezolvării problemei creditelor ipotecare în franci elvetieni.

Analizii prezintă Europa de Est ca fiind una ce poate vulnerabiliza puternic sectorul bancar. Ei fac trimitere la faptul ca grupurile bancare austriece Erste Group Bank AG si Raiffeisen Bank International AG, care sunt printre cele mai afectate de hotărârile luate de statul român, au suferit deja pierderi mari de pe urma măsurilor vizând bancile adoptate de autoritățile din Ungaria. "Ne așteptăm acum ca noile planuri de afaceri sa fie revizuite în România. Reacțiile cu privire la pretul acțiunilor nu sunt ciudate daca se ține cont de modul cum vor fi afectate veniturile si câștigurile pe care taxa pe active le va provoca", a aratat *Jonathan Tyce*, analist bancar la Bloomberg Intelligence.

Suprataxarea bancilor, în alte state europene

Specialiștii Bancii Naționale a României (BNR) admit faptul ca impozite pe active sunt și în Polonia și Ungaria. *Cristian Bichi*, consilierul guvernatorului BNR, explica însa ca formula taxei din România este unica.

În celelalte doua state UE, suprataxarea bancilor si a altor institutii financiare s-a realizat pe baza adoptarii unor legi, dupa consultarea Bancii Centrale Europene de catre Ministerul Economiei din Ungaria si Parlamentul polonez. „Competenta BCE de a emite o opinie în legatura cu acte normative ale caror prevederi pot influenta semnificativ stabilitatea institutiilor financiare si a pietelor se bazeaza pe art. 127 (4) si 282 (5) ale Tratatului privind Functionarea Uniunii Europene (...)Cele doua tari nu leaga nivelul taxei bancare de evolutia vreunui indice de piata monetara, ele aplicând direct cotele stabilite prin lege asupra bazei de impozitare.

Prin urmare, rezulta ca mecanismul propus pentru taxa pe active bancare în România este unic pe plan european. Declararea obtinerii de fonduri ca unic obiectiv al supraimpozitarii în Polonia si Ungaria prezinta avantajul ca permite acestor state sa obtina venituri suplimentare prin largirea sferei institutiilor supuse impozitarii, taxa speciala aplicându-se nu numai institutiilor de credit, ci si altor institutii financiare. Daca taxa speciala are drept obiectiv declarat doar modificarea comportamentului unor institutii de credit selectate, ce stabilesc un indice de piata monetara, nu ai cum sa justifici aplicarea sa unor entitati care nu acorda credite. Situatia este similara si în cazul institutiilor de credit care nu participa la determinarea indicelui si deci nu au cum sa influenteze valoarea acestuia”, atrage atenția consilierul guvernatorului BNR.

Consilierul guvernatorului BNR recomanda ruperea taxei pe activele bancare de ROBOR.

În plus, plecând de la modelele straine menționate, crede ca este benefica economiei locale o abordare mult mai flexibila.

“Legiuitorul polonez, pentru a nu afecta procesul de transmisie monetara, a prevazut deducerea din baza de impunere a activelor dobândite de institutiile platitoare de taxe bancare de la banca centrala si care constituie garantie pentru creditele de refinantare asigurate de catre aceasta din urma. De asemenea, abordarea poloneza privind situatia bancilor individuale mai slabe sau aflate sub incidenta unor masuri de supraveghere prudentiala (de exemplu, majorare capital) ar putea fi considerata un principiu de buna practica. Un alt principiu de aceasta natura ar fi acela ca bancile de talie mica sa se bucure de anumite înlesniri, cum este cazul în Ungaria si Polonia, fie sub forma unei cote mai mici de impozitare, fie sub forma impozitarii activelor pornind de la un anumit nivel minim. Atentie ar trebui acordata si nivelului de impozitare, astfel ca acesta sa nu fie excesiv, ducând astfel la afectarea procesului de acumulare de fonduri proprii de catre institutiile contribuabile si la reducerea disponibilitatii creditului. În vederea fundamentarii unor astfel de optiuni, un alt principiu de buna practica ar fi ca autoritatile competente sa faca o evaluare de impact si sa se consulte cu industria bancara si institutiile de control prudential relevante”, a punctat *Cristian Bichi*.

Revenim mâine, cu opiniile avocaților consultați de **BizLawyer** pe aceasta tema.